

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 416/2022
23.02.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Татјана Хаџи Лазаревић, адвокат из ..., против тужених Reldor Trading Limited са Кипра, чији је пуномоћник Илија Дражић, адвокат из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Коста Милић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Гж 5822/20 од 23.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 23.02.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж 5822/20 од 23.09.2021. године.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Гж 5822/20 од 23.09.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење Вишег суда у Београду П 5770/19 од 04.06.2020. године, којим је одбачена тужба због недостатка правног интереса и обавезан тужилац да туженима накнади трошкове парничног поступка и то туженом Reldor Trading Limited у износу од 163.500,00 динара, а туженом ББ у износу 156.600,00 динара, све са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени Reldor Trading Limited је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијано решење, у смислу члана 408. у вези члана 420. ст. 1. и 6. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до

погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према стању у списима, катастарска парцела .. КО ... (.. старог премера) је 26.12.1958. године постала друштвена својина, ступањем на снагу Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, за орган управљања је одређена Управа зграда савезних државних органа ради изградње виле за резиденцију, те је решењем НОО Савки венац од 30.12.1959. године фактички изузета из поседа ранијих сувласника ВВ (правног претходника тужиоца) и ГГ, обе рођене Градња резиденцијалног објекта је одобрена инвеститору предузећу „Колинг“ решењем Секретаријата за имовинско правне и грађевинско правне послове Града Београда од 27.09.1995. године, које је 14.10.1997. године измењено у погледу инвеститора, тако што је уместо предузећа „Колинг“ као инвеститор означено предузеће „ЗИБ“, коме је одобрена употреба изграђеног резиденцијалног објекта решењем истог органа од 15.06.2000. године. Предузеће „ЗИБ“ је продало туженом ББ резиденцијални објекат у фази завршености, овереним уговором од 11.08.1995. године, а уговором од 17.02.2009. године је описани објекат са припадајућим земљиштем тужени ББ продао туженом Reldor Trading Limited, који је своје право својине уписао у јавне књиге.

Тужилац, као један од законских наследника ранијег сувласника парцеле ВВ, поднео је 05.11.2012. године Агенцији за реституцију захтев за враћање одузете имовине односно обештећење, који је закључком од 12.06.2015. године прекинут у делу који се односи на кат. парц. .. до правноснажног окончања поступка за поништај правноснажног решења НОО Савски венац од 30.12.1959. године.

Тужилац тужбом тражи да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство Уговор о продаји и куповини непокретности, закључен између туженог ББ, као продавца и туженог Reldor Trading Limited, као купца, оверен пред Другим општинским судом у Београду Ов 1912/09 од 17.02.2009. године, чији је предмет стамбена зграда за колективно становање – резиденцијални објекат у Београду, ул. ..., уписана у ЛН .., на кат.парц. .. КО ..., са правом коришћења припадајућег земљишта.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови закључили да тужилац нема правни интерес за подношење тужбе са захтевом да се утврди ништавост уговора о купопродаји закљученог између тужених и такву тужбу одбацили.

Ради се о тужби за утврђење (декларативна тужба), код које Закон о парничном поступку у члану 194. став 2. и Закон о облигационим односима у члану 109. став 1. ограничавају могућност подношења тужбе и вођење поступка по њој постојањем правног интереса за правноснажно утврђење. Тужба за утврђење може да се поднесе ако тужилац има правни интерес да суд утврди постојање, односно непостојање неког спорног права или правног односа, пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост односно неистинитост неке исправе или ако тужилац има неки други правни интерес. Правни интерес постоји када се правни положај тужиоца показује као неизвесан у односу према туженом, а отклањање ове неизвесности оправданом, али и право или правни однос који више не постоји може бити предмет утврђења, ако је његово раније постојање основ неког захтева у садашњости.

У случају основаности тужбеног захтева за утврђење ништавости уговора о купопродаји закљученог између тужених, правна последица апсолутне ништавости производила би правно дејство *ex tunc*, што значи од његовог закључења, односно сматрало би се да уговор никада није ни закључен. Да би постојао правни интерес тужиоца за подношење тужбе потребно је да у случају успеха у спору тужилац стекне могућност да реализује пренос власништва на предметном објекту и парцели на ком се објекат налази на своје име, будући да је тужилац следбеник једног од ранијих власника којима је земљиште након национализације изузето из поседа. Такву законску могућност тужилац и за случај успеха у овом спору не би стекао. Наиме, иако је предмет спорног уговора непокретност за коју је тужилац покренуо поступак реституције и поништаја решења о изузимању непокретности из поседа ранијих власника, ни у случају усвајања постављеног тужбеног захтева исход поступка не би имао за последицу враћање својине на објекту и права коришћења парцеле на којој је објекат изграђен тужиоцу, већ туженом ББ, која парцела са статусом изграђеног грађевинског земљишта у приватној својини у смислу одредби Закона о враћању одузете имовине и обештећењу не може бити предмет враћања у натуралном облику. Тужиочева правна позиција у поступку реституције, односно питање права на натурално или новчано обештећење тужиоца, као правног следбеника ранијих власника, не зависи од исхода поступка за утврђење ништавости спорног уговора закљученог међу туженима, како су то правилно закључили нижестепени судови.

Из наведених разлога не могу се прихватити наводи ревизије тужиоца да је побијано решење донето погрешном применом материјалног права. У ревизији се понављају наводи који су истицани у жалби против првостепеног решења, а другостепени суд је у образложењу побијаног решења оценио све жалбене наводе који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби.

Из наведених разлога, применом члана 414, у вези члана 420. став 6. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**